

Szakmai-tudományos konferencia 2025¹

A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (KNBSZ) Költségvetési Kutatóhelye a Felderítők Társasága Egyesülettel közösen 2025. május 28-án a Stefánia Palotában rendezte meg a „**Helyi és regionális konfliktusok tapasztalatai a hírszerző és felderítő szakmában**” című zártkörű szakmai-tudományos konferenciáját.

A konferencia védnökei Tajti Norbert vezérőrnagy, a KNBSZ főigazgatója és Dr. Tömösváry Zsigmond ny. dandártábornok, a Felderítők Társasága Egyesület elnöke, a Nemzeti Közszerzési Egyetem (NKE) címzetes egyetemi docense voltak.

A konferencia célja volt, hogy a helyi és regionális összefüggések tükrében elemezze a katonai nemzetbiztonság szempontjából lényeges tapasztalatokat, feltárja azok okait és következményeit, valamint megfogalmazza a szakmai hibákból levonható tanulságokat.

A nagy érdeklődéssel kísért konferencián a következő előadások hangzottak el:

Babos Sándor alezredes, a KNBSZ munkatársa, egyben az NKE tanársegédje, **„Napjaink konfliktusainak hatása Magyarország biztonságpolitikájára”** című előadásában összefoglalta azon legfontosabb kihívásokat, amelyekkel a nemzetbiztonsági szférának a jelenben és a jövőben szembe kell néznie és preventív eszközrendszerével kezelnie kell.

Dr. Vida Csaba ezredes, az NKE egyetemi docense **„Az ukrán konfliktus hatása az Európai Unió biztonságára”** című előadásában a szomszédos országban dúló háború komplex biztonsági hatásait elemezve megállapította, hogy annak kitörése traumaként hatott egész Európára, és olyan változásokat generált, amelyeket már nem lehet visszaállítani. Kiemelte, hogy a regionális és európai biztonság annak minden dimenziójában teljes egészében változott meg, a jövőben a fegyverek számának további növekedése várható amellet, hogy a hadviselésről alkotott álláspontunk már napjainkban is jelentősen megváltozott.

Dr. Varga György ny. nagykövet **„Az orosz-ukrán háború az EBESZ orosz–ukrán határ orosz oldalán működő határmegfigyelő misszió vezetője szemével”** című előadásában az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet feladatai szemszögéből elemezte a kialakult válságot és annak előzményeit. Nagykövet úr saját gyakorlati tapasztalataival színesített prezentációjában olyan gyakorlati oldalról is megvilágította a konfliktust és az annak

¹ Felhasznált irodalom: BABOS Sándor: Konferencia beszámoló: Helyi és regionális konfliktusok tapasztalatai a hírszerző és felderítő szakmában. Szakmai Szemle 2025.2. szám.

környezetében zajló napi életet, amely több ponton a jelen lévő szakemberek számára is más megvilágításba helyezte a háborút.

Dr. Hány Szabolcs ezredes, a KNBSZ munkatársa **„A hadviselés változása az orosz–ukrán háború tapasztalatai alapján”** című előadásában az orosz–ukrán háború tapasztalatai nyomán mutatta be a modern hadviselés legfontosabb változásait, különös hangsúlyt helyezve a hírszerzés és felderítés szerepére. Az előadó kiemelte, hogy a drónok és különféle szenzorok alkalmazásával ma már valós idejű információk szerezhetők akár 10–20 kilométeres mélységben, a közeljövőben pedig ez a távolság akár 50–100 kilométerre is nőhet. Ez a technológiai fejlődés radikálisan átalakítja a hadszínterek átláthatóságát, a csapatmozgás lehetőségeit, valamint a meglepetés erejét.

A konfliktus egyik legjelentősebb következménye, hogy a páncélos manőverek lehetőségei jelentősen beszűkültek, a támadások jellemzően kis létszámú gyalogos csoportokkal, harcjárművek tűztámogatásával zajlanak, lassú előrenyomulással és nagy veszteségekkel. Az orosz taktika középpontjában a harcfelderítés, az FPV-drónokkal és tüzérséggel végrehajtott csapások, valamint a siklóbombák alkalmazása áll, miközben a frontvonalak között egyre szélesebb, nehezen ellenőrizhető „szürke zóna” alakul ki. Ennek mélysége az elmúlt években jelentősen nőtt, a dróntechnológia fejlődésével pedig a közeljövőben tovább bővíülhet.

Dr. Tömösváry Zsigmond ny. dandártábornok, a Felderítők Társasága Egyesület elnöke, az NKE címzetes egyetemi docense, a konferencia védnöke **„A hírszerzés hibái az orosz–ukrán fél és támogatóik részéről”** című előadásában rávilágított arra, hogy a modern hadviselésben a pontos információk megszerzése és elemzése kulcsfontosságú a hadműveletek sikeréhez. Az orosz fél esetében a kudarcok egyik fő oka az volt, hogy a hírszerzés tévesen ítélte meg az ukrán hadsereg felkészültségét és harci morálját, valamint alábecsülte a nyugati támogatás jelentőségét. Nem sikerült pontosan beazonosítaniuk az ukrán légvédelmi rendszerek helyét, így nem tudták kiiktatni azokat a támadások előtt, ami megakadályozta a légifölény megszerzését. További problémát jelentett a felderítő repülőgépek hiánya, az elavult térképek használata, valamint a lakosság támogatásának túlértékelése. Az orosz műholdas felderítés is elégtelennek bizonyult, miközben az ukrán erőket az Egyesült Államok fejlett információkkal segítette. A saját ügynöki hálózatuk gyakran nem a valós helyzetről, hanem az „elvárt” információkról számolt be, ami rossz döntésekhez vezetett. Az orosz fél az információs hadviselés és lélektani műveletek terén is gyengének bizonyult, különösen a háború első szakaszában.

Az ukrán hírszerző szervek jelentős nyugati támogatásban részesültek mind technikai, mind szakmai téren. Néhány sikeres akciójuk mellett – például a kurszki áttörés előkészítése – előfordultak kudarcok is, mint a Wagner-zsoldosok elfogására tett sikertelen kísérlet. Az előadó következtetésként vonta le, hogy a hírszerzés minősége alapvetően meghatározza a hadműveletek kimenetelét, és a jövőben mindkét fél számára elengedhetetlen a szervezeti és technológiai fejlesztés, valamint a hibákból való tanulás.

Simon Péter ezredes, a KNBSZ munkatársa „**A Száhel-övezet aktuális geopolitikai helyzete**” című előadásában a Száhel-övezet geopolitikai helyzetét és annak katonai nemzetbiztonsági vonatkozásait elemezte. Kiemelte, hogy a Száhel a világ egyik legösszetettebb válságövezete, ahol a terrorizmus, a törzsi ellentétek, a növekvő belső és illegális migráció, a rossz gazdaságpolitika, a munkanélküliség, a klímaváltozás, valamint a túlnépesedés és elfiatalodás együttesen súlyosbítják a helyzetet. Az előadás rámutatott, hogy a térségben folyamatosan növekszik a menekültáradat, miközben a helyi államok küzdenek a biztonság fenntartásáért és a stabilitás megőrzéséért.

Az előadó hangsúlyozta, hogy a Száhel-övezetben a geopolitikai kihívásokat tovább élezi a nagyhatalmak – köztük Oroszország és a Nyugat – rivalizálása, valamint az ukrajnai háború közvetett hatásai. Az előadó szerint a régióban a katonai és biztonsági helyzet szorosan összefonódik a társadalmi és gazdasági problémákkal, ezért a fenntartható megoldásokhoz komplex, többszintű megközelítés szükséges. A konferencián elhangzottak alapján a Száhel-övezet stabilitása nemcsak Afrika, hanem Európa biztonságára is közvetlen hatással van, így a térség fejleményeit a nemzetközi közösségnek kiemelt figyelemmel kell kísérnie.

Dr. Kis-Benedek József ny. ezredes, az MTA doktora, a Felderítők Társasága Egyesület Tudományos Szekció vezetője „**A palesztin-izraeli konfliktus nemzetbiztonsági szemmel**” című előadásában a palesztin-izraeli konfliktus aktuális nemzetbiztonsági kihívásait és a közeli térség biztonsági helyzetének összetettségét elemezte. Az előadó hangsúlyozta, hogy Izrael jelenleg számos, egymással összefonódó fenyegetéssel néz szembe: a Hezbollah és más, Irán által támogatott radikális szervezetek katonai aktivitása, az iráni nukleáris program előrehaladása, a Gázai övezetből és más térségekből kiinduló rakétatámadások, valamint a kibertámadások és a társadalmi feszültségek mind komoly veszélyt jelentenek az ország stabilitására.

Kiemelte, hogy a 2023. október 7-i Hamász-támadás fordulópontot jelentett a térségben: a támadás súlyos izraeli veszteségekkel járt, és rávilágított az izraeli hírszerzés, valamint a védelmi rendszer hiányosságaira. Az izraeli katonai doktrína alapelvei – mint a gyors és döntő

fellépés, a tartalékosok hatékony mozgósítása, a stratégiai védelem és a veszteségek minimalizálása – a gyakorlatban több ponton is módosításra szorulnak, különösen a napjainkban tapasztalható összetett fenyegetettség környezetben.

Az előadó elemezte az izraeli nemzetbiztonsági szolgálatok – a Moszad, a Shin Bet és a katonai hírszerzés – együttműködését, valamint a 2023-as hírszerzési hibák tanulságait. Az előadó rámutatott, hogy a Hamász megtévesztő taktikája, az izraeli technológiai fölény túlértékelése, a figyelmeztető jelek figyelmen kívül hagyása és a politikai vezetés részéről tapasztalt hibás helyzetértékelés mind hozzájárultak a támadás sikeréhez. Külön hangsúlyt kapott az a megállapítás, hogy a hírszerzési információkat gyakran úgy értékelték, hogy azok megfeleljenek a politikai elvárásoknak, ami súlyos következményekkel járt.

Az előadás végkövetkeztetése szerint a közel-keleti biztonsági helyzet továbbra is rendkívül törékeny, a palesztin–izraeli konfliktus nem látszik rövidtávon rendeződni, és a térségben tapasztalható katonai, politikai és társadalmi kihívások komplex, folyamatosan változó válaszokat igényelnek mind Izrael, mind a nemzetközi közösség részéről.

A konferenciát Gyenes István ny. dandártábornok, a Felderítők Társasága Egyesület alelnöke zárta.

Összességében a konferencia rámutatott arra, hogy a modern biztonsági környezetben a helyi és regionális konfliktusok tapasztalatainak feldolgozása, a hírszerzés és felderítés fejlesztése, valamint a nemzetközi együttműködés elmélyítése elengedhetetlen a sikeres nemzetbiztonsági felkészüléshez és a jövő kihívásainak kezeléséhez. A konferencia világosan rámutatott a KNBSZ és a FT közötti együttműködés fontosságára, erre Szabó Károly vezérőrnagy, a KNBSZ műveleti helyettese is utalt a konferencia megnyitó előadásában.

Dr. Kis Benedek József ny. ezds.

Tudományos szekció vezetője

Képek:

